

De Schimmige Lijn tussen Natuur en Wet

In een wereld waar plant en paddenstoel eeuwenlang als geneesmiddel dienden, staat de moderne wet vaak haaks op oude tradities. Neem de psilocybine-bevattende truffels en paddo's: twee manifestaties van dezelfde schimmel, met een totaal andere juridische status.

In Nederland zijn truffels met psilocybine — de ondergrondse, verdichte delen van de schimmel — legaal. Ze worden openlijk verkocht in smartshops, vaak gepositioneerd als middel voor spirituele groei of zelfs microdosering tegen depressieve klachten. Hun broertje, de paddo, oftewel het vruchtlichaam van dezelfde schimmel, is sinds 2008 verboden. Waarom? Visuele vorm en culturele associaties met recreatief drugsgebruik lijken zwaarder te wegen dan biochemische feiten. Het toont hoe arbitrair wetgeving soms kan zijn.

Tegelijkertijd groeit de belangstelling voor Lion's Mane (*Hericium erinaceus*), een niet-psychedelische paddenstoel die bekendstaat om zijn vermeende cognitieve voordelen. Deze paddenstoel mag vrij worden verkocht als voedingssupplement. Hij lijkt

onschuldig — geen hallucinerende eigenschappen, geen geestverruimende reputatie — en past daardoor perfect in het legale kader. Toch toont onderzoek ook hier veelbelovende effecten op neurogenese, geheugen en stemming. Maar omdat het "slechts" een supplement is, is klinische toetsing nauwelijks verplicht.

Medicinale cannabis belichaamt een ander soort juridische dubbelzinnigheid. Hoewel cannabis op lijst II van de Opiumwet staat, wordt het gebruik als medicijn sinds enkele jaren toegestaan onder strikte voorwaarden. Patiënten kunnen via arts en apotheek aan cannabis komen, vaak tegen pijn, spasmen of slaapstoornissen. Tegelijk wordt recreatief gebruik via coffeeshops gedoogd, maar formeel niet gelegaliseerd. Een paradox: dezelfde plant, verschillende toegangswegen, afhankelijk van het etiket.

Wat deze vier natuurlijke middelen gemeen hebben, is hun potentie om het bewustzijn of welzijn te beïnvloeden — van subtiel tot diepgaand. Maar wat hen juridisch scheidt, is niet hun effectiviteit of veiligheid, maar eerder maatschappelijke

perceptie, politiek sentiment en economische belangen.

De tijd lijkt echter rijp voor herziening. Internationaal groeit de wetenschappelijke onderbouwing voor de therapeutische inzet van psilocybine, cannabis en functionele paddenstoelen. Terwijl truffels in Nederland al legaal worden gebruikt in begeleide settings, lopen landen als Australië en Canada voorop in formele psychedelische therapie.

De scheidslijn tussen 'drug', 'medicijn' en 'supplement' is dun en vaak historisch gegroeid. Lion's Mane krijgt vrij spel, truffels dansen op het randje, paddo's zijn taboe en cannabis wordt half geaccepteerd. Als samenleving moeten we ons afvragen: baseren we ons beleid op wetenschappelijke evidentie en volksgezondheid, of blijven we vasthouden aan culturele reflexen?

Youri Hazeleger
joet@joet.nl